

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ

Published by

Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.

Every day, except Sunday, at 455 Grand St., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 3878.

Yearly subscription rates in U. S. \$7.00; foreign countries — \$9.00.

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

LAIKRAŠČIŲ IR GYVENIMO APŽVALGA

APIE PARTIJĄ, KURI MIRĖ.

Neseniai visa eilė veikėjų Rusijos socialistų-revoliucionierių partijos padarė užreikimą, kuriame, tarp kita ko, yra sekamų punktų: "Gyvenimas sudaužė visą teorinį - socialistinį pagrindą partijos socialistų revoliucionierių ir nebėra vilties ji atgaivinti. Žlugimas socialistų revoliucionierių mokslo sistemos nėra koks tai pripuolamai įvykęs aktas. Prie to privedė pats istorijos plėtojimosi.

"Bet dar didžiau subankrutijo partija soc-revoliucionierių savo programiniu-taktikiniu nustatyme. "Partija žlugo ne dėl klaidų savo vadovų, bet dėl savo socialinės prigimties ypatybių.

"Mums, seniems veikėjams soc-revoliucionierių partijos, yra begalo sunku pripažinti, kad mūsų partija bankrutijo. Bet mūsų priedermė link revoliucijos reikalauja, kad mes pasakytume teisybę."

Tai kas gi daryti? Autoriai užreikimo sako, jog socialistams - revoliucionieriams liekasi trys keliai: 1) eiti su kontr-revoliucija; 2) lošti rolę opozicionierių, tai yra nieko nedirbti; ir 3) prisidėti prie Rusijos Kom. Partijos. Autoriai užreikimo rekomenduoja eiti išvien su Komunistų Partija.

Iš tikrųjų, ta partija galutinai žlugo. Dalis jos — Černovai, Kerenskiai, Minorai, Zenzinovai) jau galutinai sutapo su kontr-revoliucija. Opozicionieriai Spiridonovos tipo išsigimė ir politinius isterikus. Nėra jokios vilties, kad pasisektų atgaivinti partiją.

TAUTININKAI IR A. BULOTA.

Kad mes nenorim nieko bendro turėti su kontr-revoliucionierium Bulota, tai yra daugiau negu suprantama. Bet kodėl tautininkų spauda taip eđa jį? Mums išrodo, kad didelio principialio skirtumo tarpe jų ir tarpe Bulotos nėra. Ir tautininkai ir Bulota yra bolševikų priešai. Ir jie ir jis veda karą su raudonoju pavojum.

Sulyg savo politinėm pažiūrom A. Bulota yra liaudininkas-socialistas, tai yra Griniaus partijos žmogus. Būdamas juo, Bulota eina išvien su kerenskiais. Jisai ejo su jais išviena revoliucijos pradžioje ir eina dabar.

Na, o mūsų tautininkai ar nesveikino 1917 m. atvykusį į Ameriką ambasadorių Bachmetjevą. Atsinaudant prakalba surežė p. Šimkus?

MIRTINGUMAS LIETUVOJE.

Kauno "Tautoje" Dr. as Mikėlnas rašo, kad mirtin-

gumas Lietuvoje esąs labai didelis. 1919 metais iš 1,000 gyventojų mirė 34½, tuo tarpu Vokiečiuose temirė 17½. Mirtingumo procentas visoje Europoje prieš karą buvęs 19. Gimimų skaičius Lietuvoje esąs sumažėjęs, nes ant 1,000 gyventojų tegimsta tik 26.

ROCKEFELLERIO DOVANOS.

Rockefelleris paaukojo Amerikos mokykloms 70 milijonų dolerių. Kapitalistinė spauda džiaugiasi ir didžiuojasi Rockefellerio duosnumu, bet net darbo federacijos vadai New Yorko valstijoje supranta, kad tų aukų neišpaola priimti.

IS PRŪSŲ LIETUVOS.

Sulyg pranešimu Tilžės "Rytojaus", derybos tarpe Kauno valdžios ir Klaipėdos krašto atstovų dėl nekėlimo muitų sienos ant Nemuno upės, pasibaigė niekais. Mat, dabar, norint ką nors įgąbenti ar išgąbenti iš Klaipėdos krašto, reikia mokėti tokis jau muitas, kaip ir Vokietijos pasieny.

Nukėlimas muitų - senos prie Nemuno būtų suartines Klaipėdos kraštą su Lietuva. Bet to nenorėjo Klaipėdos krašto agrarai ir ūkininkai, nes tuomet ūkio produktai būtų atpigę.

"Prūsų Lietuvių Balsas", kalbėdamas apie francūzų gospadoriavimą Klaipėdos krašte, sako, jog yra kuo džiaugties, nes general-gubernatorius Odry "išakė lietuvius kūdikius vieros pamokslus lietuviskai išgulditi."

Tai bent laimėjimas!

Britanijos darbo partijos vadas, "right honorable gentleman" Clynes, kuris karo metu buvo ministeriu Lloyd George kabinete, aną dieną užprotestavo parlamente prieš Anglijos-Francijos elgimąsi su Vokietija. Lloyd George jam užvažiavo per nosį ir Clynes tuojais nutilo.

Taip pasibaigia visi menševikų protestai. Amerikon atvyksta francūzų auksaburnis, ex-socialistas Viviani. Jam įsakyta atgaivinti amerikiečių simpatijos del Francijos. Matomai, tos simpatijos pradeda gesti.

JAPONIJOS DARBININKAI NELAUKIA PAGELBOS NUO SOCIALISTŲ.

"Dalnvestočnoja Tribuna" praneša, kad Japonijos darbininkų partijos centro komiteto posėdyje buvo pakeltas klausimas, kaip darbininkų partijos atstovai privalo laikytis parlamente ir su kokiomis partijomis turi sudaryti bloką. Apsvarsčius šitą klausimą, priėta prie išvedimo, kad dar-

bininkai negali laukti jokios pagalbos nei nuo vienos partijos ir todėl privalo savistoviai elgtis. Nutarta net su socialistų partijos atstovais nesivienyti.

Matomai, Japonijos darbininkai gerai patyrė, kad bendrai veikiant su buržuazinėmis partijomis negalima nieko gero atsiekti. Reikia pastebėti, kad Japonijoje komunistų partija nelegalė ir todėl ji savo atstovų parlamente neturi. Jeigu kom. partija būtų legalė ir ji savo atstovus turėtų, tuomet, be abejonės, darbininkų partijos atstovai susidėtų su kom. partijos atstovais.

TOLIMŲ RYTŲ RESPUBLIKOS STEIGIAMASIS SEIMAS.

Tolimų Rytų Respublikos Steigiamasis Seimas jau išrinktas. "Dalnvestočnoja Tribuna" praneša, kad pagal partijas atstovai dalinasi maž-daug taip: pirmą vietą užima valstiečiai. Jų esą apie 130 atstovų. Paskui valstiečius seka komunistai. Nors laikraštis nepasakotikos skaitlinės, vienok tvirtina, kad komunistų atstovų esą virš šimto. Paskui seka visos kitos partijos, tarpe kurių randasi socialdemokratų ir social-revoliucionierių. Pastarosios partijos rinkimuose gavo labai mažai narių.

Yra spėjama, kad valstiečių atstovai eis išvien su komunistų partijos atstovais. O jeigu taip bus, tuomet Steigiamasis Seimas skaitysis valstiečių ir komunistų partijų steigiamuoju seimu. Komunistų Partija rinkimų kampanijoje varė gana smarkią agitaciją. Reikia pažymėti, kad Tolimų Rytų Respublikoje niekas nevarė socialdemokratų ir social-revoliucionierių partijų ir jie negali slūgstis, kad šiuose rinkimuose jie negalėjo "žmonėse pasirodyti", kaip kad sako negalį pasirodyti Tarybų Respublikoje, vienok rinkimuose visiškai nusibankrutijo. Greitu laiku apie socialdemokratų ir apie social-revoliucionierių kalbės taip, kaip apie Zablacko gešeftą.

JŲ "UŽSISPYRIMAS" PLEBISCITŲ PANAIKINO.

Tautų Lyga paskelbė, kad jau nesys Vilniaus sritin tarpautinės kariuomenės ir kad Vilniaus klausimas bus rišamas ne plebiscitu, bet paprastu būdu. Kada bus paskelbta, kad Tautų Lyga siūs tarpautinę kariuomenę Vilniaus sritin plebiscito prižiūrėjimui, tuomet Lietuvos valdžia ir jų spauda iš džiaugsmo emė katutes ploti ir kvietė visus rengtis prie plebiscito. Bet štai tie nelabieji bolševikai pranešė, kad jie nedaleis Vilniaus sritin tarpautinės kariuomenės. Toks pranešimas Lietuvos valdžiai buvo perkūno trenksmu. Vol-demaras tuojais pradėjo Tautų Lygą prirodinti, kad Vilnių gali pirmiau užimti bolševikai, negu ji jį pri-
vato laikyti parlamentare ir su kokiomis partijomis turi sudaryti bloką. Apsvarsčius šitą klausimą, priėta prie išvedimo, kad dar-

tas. Lietuvos valdžia pasiuntė Tautų Lygos komisijai reikalavimą, kad pastaroji spirtų lenkus, o lenkai Tarybų valdžią priverstų išsižadėti minties nedaleisti į Vilniaus sritį tarpautinės armijos. Vienok Lietuvos valdžios visos pastangos nedavė jokių vaisių ir Tarybų valdžia pasilikio pirmos savo nuomonės — neleisti Vilniaus sritin tarpautinės armijos.

Padėtis Lietuvos ir Lenkijos valdžių iš vienos pusės, ir Tautų Lygos iš kitos pusės, pasidarė gana kebli. Po ilgų svarstymų Tautų Lyga pranešė, kad pirmą savo nuosprendį atmaino — kariuomenės nesys ir plebiscito nebus. Vilniaus klausimas bus rišamas kitais būdais.

Dabar vėl Lietuvos diplomatai džiaugiasi, kad tas daroma jų naudai ir kad, girdį, mūsų užsispyrimas plebiscitą panaikino.

Pirmiausiai turime pasakyti, kad plebiscitą, po kontrole tarpautinės armijos, panaikino ne Lietuvos valdžios užsispyrimas, bet Tarybų valdžios užsispyrimas. Pastaroji, bijodama, kad tal-kininkai nepaverstų Vilniaus sritį kontr-revoliucionierių lizdu, iš kurio paskui galėtų pulti Tarybų Rusiją, rimtai užreikė, kad tarpautinės armijos neleis. Tal-kininkai visgi pabugo, nes gerai suprato, kad siunčiant savo kariuomenę Vilniaus sritin nieko neatsieks, o tą sritį praras, jį Tarybos užims. Taigi bereikalo Lietuvos diplomatai ir visokie ura-patriotai džiaugiasi, būk tai jie tą padarė, būk tai jų darbo vaisiai, kad talkininkai išsižadėjo pirmųjų savo plėnų.

Ben paklausykite, kuo jie dabar džiaugiasi. Tautų Lyga, pakeisdama pirmą savą plėną plebiscito klausimui, ve kokias išlygas pastatė abiem šalim — Lietuvai ir Lenkijai.

"1) Želigovskis gražinamas Lenkijos disciplinon arba pamainomas reguliaria Lenkijos kariuomenė.

"2) Tos kariuomenės nedaugiau penkiolikos tūkstančių.

"3) Lietuvių kariuomenė tame fronte nedidesnė dviejų divizijų, kita grįžta į vidaus kraštą.

"4) Lietuvos valdžia aprūpina maistu ir sėklomis Vilniaus srities civilius gyventojus.

"5) Administracija pasilieka dabartinę, jokių naujų rinkimų neturi būti.

Lietuvos naudai. Kuniga Dobužis siuntinėja kabinetas ve kokio turinio "Vilniaus plebiscitas panaikintas Lietuvos naudai."

Didesnio mulkinimo, kad skleidžia Lietuvos valdžia jos atstovai, sunku surasti.

PROTINIS BANKRUTAS IR PAGRASAS BEIDŽIO NIAVIMAS!

Sunku įsivaizduoti, ar Lietuvos inteligentija jau galutinai priėjo prie protinio bankruto ir nieko naujo negali sugalvoti, ar tik pas jį įsigyveno įprotis bežiūniauti — pamėgdžioti kitus.

Paimkime paskiausių Lietuvoje leidžiamų laikraščių ir dienraščių vardus ir pamatysime, kad veik visada duoti vardai Amerikoj leidžiamų laikraščių. Kaune leidžiama "Laisvė". Vardas pasisavino Amerikos dienraščio "Laisvės". Leidžiama "Lietuva"; vardas lyg paimtas Amerikos laikraščio "Lietuvos". Teisybė, pastarasis jau mirė, bet Kaune pradėjo eiti "Lietuva"; tai dar ir Amerikoj "Lietuva" gyvavo. Kaune yra leidžiamas "Darbininkas". Čia irgi Amerikoj laikraščio vardas pasisavintas. Yra ir daugiau naujų laikraščių taisy pačiais vardais, kaip ir Amerikoj.

Negana to. Dabar Kaune "Lietuvoje" jau pradėta ma vartoti po straiptamais amerikiečių slapyvardžiais. Jau rašinėja tulas "Svenčioniškis". Tuo tarpu šis slapyvardis vartojtu ne mažiau, bet virš dešimties. Šis mano slapyvardis "Svenčioniškis" yra plačiai žinomas lietuviams ne tik Amerikoj, bet ir Lietuvoje.

Protustuoti prieš tokį elgimąsi neverta. Juk, rodosi, pats padorumas reikalauja nevertoti nei tu laikraščių vardu, nei tu slapyvardžių, kurie ne kiek visuomenėje yra žinomi, bet Lietuvos inteligentai to nepaiso.

Dar daugiau. As gerai žinau, kad vienas dabartinųjų "Lietuvos" redaktorių labai gerai žino "Svenčioniškį", žino net kas tokis slapyvardis vartojtu, vienok leidžia savo bendradarbiams vartoti svetimą slapyvardį. O gal tie ponai, nusivienkrūtinę visuomenės akys, tikisi augščiau pakilti vartodami svetinus slapyvardžius? Gal jie tikisi su laikraščiams surasti platesnę dirvą apkrikštydami jais jau seniai gyvuojančių laikraščių vardais?

Svenčioniškis.

ZIGZAGAI

"Darbininkas" sako: "Vardai velnias, negu Leninai. Mes tam tikime. Jeigu velniai, tai kunigai neturėtų būti penkių centų dieninių plauku. Bet dabar, su draugavę su velniais, jie daro puikų bižnį. Tiesiems velnias brangėsni tik už Lenina, bet ir už Jėzų Kristu."

